

A V I Z
cu privire la confirmarea legalității alegerii
Parlamentului Republicii Moldova

nr. 5 din 24.12.2010

Monitorul Oficial nr.257-258/31 din 27.12.2010

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Dumitru PULBERE – președinte
Victor PUȘCAȘ – judecător-raportor
Petru RAILEAN – judecător-raportor
Elena SAFALERU – judecător
Valeria ȘTERBEȚ – judecător

grefier – Dina Musteața, cu participarea membrilor Comisiei Electorale Centrale (CEC): Eugeniu Știrbu – președintele CEC, Renata Lapti – vicepreședintele CEC, Iurie Ciocan – secretarul CEC, reprezentanților concurenților electorali: Alexandru Tănase – Partidul Liberal Democrat din Moldova, Ion Casian – Partidul Liberal, Andrei Volentir – Partidul Democrat din Moldova, Serghei Sîrbu – Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, Vladimir Arseni, reprezentantul candidaților independenți Natalia Axionova și Oleg Bolotnicov, candidatului independent Evghenii Nazarenco și a reprezentantului său Alexandr Lomakin, conducându-se după prevederile art.135 alin.(1) lit.e) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.e) și art.63 lit.f) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară publică rezultatele alegerii Parlamentului Republicii Moldova.

Drept temei pentru examinarea dosarului au servit raportul Comisiei Electorale Centrale cu privire la rezultatele alegerilor parlamentare din 28 noiembrie 2010 și procesul-verbal al Comisiei Electorale Centrale privind totalizarea rezultatelor alegerii Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a XIX-a din 28 noiembrie 2010, prezentate spre examinare Curții Constituționale la 20 decembrie 2010, în conformitate cu art.60 alin.(2) și alin.(3) și art.89 alin.(1) din Codul electoral.

Prin decizia Curții Constituționale din 21 decembrie 2010 actele menționate au fost acceptate spre examinare.

Examinînd raportul Comisiei Electorale Centrale cu privire la rezultatele renumărării, la 15 decembrie 2010, a voturilor exprimate în alegerile parlamentare din 28 noiembrie 2010, aprobat prin Hotărîrea nr.3987 din 18 decembrie 2010, și procesul-verbal al Comisiei Electorale Centrale privind totalizarea rezultatelor alegerii Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a XIX-a din 28 noiembrie 2010 în urma renumărării voturilor din 15 decembrie 2010, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.3982 din 18 decembrie 2010, analizînd materialele referitoare la alegeri, inclusiv hotărîrile Comisiei Electorale Centrale, contestațiile depuse de concurenți pe parcursul campaniei electorale, audiind informația prezentată de judecătorul-raportor și explicațiile participanților la proces, Curtea Constituțională

A CONSTATAT:

Prin Decretul nr.563-V din 28 septembrie 2010, în temeiul art.78 alin.(5) din Constituție și art.76 alin.(3) din Codul electoral, pe data de 29 septembrie 2010 Președintele Republicii Moldova a dizolvat Parlamentul de legislatura a XVIII-a, stabilind desfășurarea alegerilor în noul Parlament pentru data de 28 noiembrie 2010.

În conformitate cu art.38, art.61 din Constituție, art.8, art.73, art.76 alin.(3) din Codul electoral și prevederile Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.563-V din 28.09.2010, la 28 noiembrie 2010 s-au desfășurat alegerile în Parlamentul Republicii Moldova.

Conform art.135 alin.(1) lit.e) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.e), art.38 alin.(3) din Codul jurisdicției constituționale, art.89 alin.(2) din Codul electoral, Curtea Constituțională confirmă sau infirmă, prin aviz, legalitatea alegerilor parlamentare în termen de 10 zile după primirea actelor de la Comisia Electorală Centrală, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite de legislație.

Examinînd materialele Comisiei Electorale Centrale privind totalizarea rezultatelor alegerilor din 28 noiembrie 2010 și contestațiile depuse de către concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, candidații independenți Natalia Axionova, Evghenii Nazarenco și Oleg Bolotnicov, care au solicitat efectuarea renumărării voturilor, Curtea Constituțională, prin Decizia nr.5 din 10 decembrie 2010, a dispus renumărarea voturilor exprimate în alegerile parlamentare din 28 noiembrie 2010 în ansamblu pe țară.

Prin Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.3973 din 11 decembrie 2010 s-a stabilit efectuarea renumărării voturilor pentru data de 15 decembrie 2010.

Prin Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr.3981 din 18 decembrie 2010 cu privire la participarea alegătorilor la votare în ziua de 28 noiembrie 2010, adoptată în urma renumărării voturilor din 15 decembrie 2010, alegerile anticipate în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a din 28 noiembrie 2010 au fost considerate valabile. S-a constatat că numărul de alegători, incluși în listele electorale de bază și suplimentare, este de 2.810.936, la votare au participat 1.733.051 alegători. Rata participării alegătorilor la votare în ziua de 28 noiembrie 2010 este de 63,37 la sută, ceea ce constituie mai mult de 1/3 din numărul de persoane înscrise în listele electorale.

În procesul-verbal privind totalizarea rezultatelor alegerii Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a XIX-a din 28 noiembrie 2010 în urma renumărării voturilor din 15 decembrie 2010, aprobat prin Hotărîrea nr.3982 din 18 decembrie 2010, Comisia Electorală Centrală a consemnat:

a) numărul de alegători incluși în listele electorale	2.645.488
b) numărul de alegători incluși în listele suplimentare	165.448
c) numărul de alegători care au primit buletine de vot	1.733.155
d) numărul de alegători care au participat la votare	1.733.051
e) cifra ce reflectă diferența dintre numărul buletinelor de vot primite de alegători și numărul alegătorilor care au participat la votare	104
f) numărul buletinelor de vot declarate nevalabile	12.058
g) numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral:	
Partidul Național Liberal	10.938
Partidul Democrat din Moldova	218.620
Partidul Liberal	171.336
Partidul “Moldova Unită – Единая Молдова”	8.238
Partidul Popular Creștin Democrat	9.038
Partidul Mișcarea Acțiunea Europeană	21.049
Partidul politic “Patrioții Moldovei”	1.580
Partidul politic “Pentru neam și țară”	4.819
Partidul Republican din Moldova	1.763
Partidul politic “Alianța Moldova Noastră”	35.289
Partidul Umanist din Moldova	15.494
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	677.069
Partidul Liberal Democrat din Moldova	506.253
Pleșca Valeriu, candidat independent	2.036
Partidul Conservator	2.089
Stati Gabriel, candidat independent	8.199
Partidul Popular Republican	1.997
Mișcarea social-politică “Ravnopravie”	1.781
Partidul Social Democrat	10.156
Stepaniuc Victor, candidat independent	1.011
Mișcarea Social-Politică a Romilor din Republica Moldova	2.394
Nazarenco Evgheni, candidat independent	456
Russu Gheorghe, candidat independent	180
Partidul Muncii	873
Laguta Maia, candidat independent	1.799
Partidul politic Partidul Ecologist “Alianța Verde” din Moldova	1385
Țîmbalist Tatiana, candidat independent	724
Cereteu Romeo, candidat independent	260

Bîrladeanu Afanasie, candidat independent	512
Bolotnicov Oleg, candidat independent	199
Cazac Oleg, candidat independent	202
Țaulean Vitalie, candidat independent	342
Burghilă-Leonte Elena, candidat independent	372
Cușnir Valentina, candidat independent	351
Demian Alexandru, candidat independent	171
Iachim Sergiu, candidat independent	172
Axionova Natalia, candidat independent	689
Lupașcu Vasile, candidat independent	397
Banari Sergiu, candidat independent	760
h) numărul total de voturi valabil exprimate	1.720.993
i) numărul buletinelor de vot tipărite	2.811.571

Potrivit rezultatelor renumărării voturilor din 15 decembrie 2010, concurenții electorali au obținut 1.720.993 de voturi valabil exprimate.

În urma renumărării voturilor din 15 decembrie 2010 s-a constatat că pragul minim de reprezentare de 4 la sută din voturile valabil exprimate în ansamblu pe țară, stabilit de art.86 din Codul electoral pentru un partid, o organizație social-politică, a fost atins de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, Partidul Liberal Democrat din Moldova, Partidul Democrat din Moldova și Partidul Liberal. În conformitate cu Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.3984 din 18 decembrie 2010, mai mult de 4 la sută de voturi valabil exprimate în ansamblu pe țară au obținut:

Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	– 677069	40%	40 de mandate
Partidul Liberal Democrat din Moldova	– 506253	30%	30 de mandate
Partidul Democrat din Moldova	– 218620	13%	13 mandate
Partidul Liberal	– 171336	10%	10 mandate

Mandatele de deputat rămase nedistribuite (8) au fost repartizate succesiv concurenților electorali. Astfel, fiecare dintre cei patru concurenți electorali, care au atins pragul de reprezentare în Parlament, a obținut câte 2 mandate, numărul total al mandatelor obținute fiind: PCRM – 42, PLDM – 32, PDM – 15, PL – 12.

Reprezentanții Comisiei Electorale Centrale au solicitat în ședința plenară a Curții confirmarea legalității alegerii Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a XIX-a, validarea mandatelor deputaților aleși și confirmarea listelor candidaților supleanți.

Reprezentanții Partidului Comuniștilor din Republica Moldova, Partidului Liberal Democrat din Moldova, Partidului Democrat din Moldova și Partidului Liberal au susținut cererea Comisiei Electorale Centrale privind confirmarea legalității alegerilor.

Reprezentantul unor candidați independenți a solicitat infirmarea legalității alegerilor parlamentare, aducând argumente considerate de Curte nefondate.

Curtea a constatat că pe parcursul campaniei electorale și în ziua alegerilor, în cadrul numărării voturilor în scrutinul din 28 noiembrie 2010 concurenții electorali și alegătorii au sesizat Comisia Electorală Centrală asupra unui șir de încălcări: majorarea ilegală a numărului alegătorilor înscrși în listele suplimentare; majorarea numărului buletinelor de vot declarate nevalabile din contul concurentului electoral PCRM; cazuri de falsificare a numărului de voturi obținute de unii concurenți electorali; efectuarea agitației electorale în ziua alegerilor și în ziua precedentă, difuzarea invitațiilor la votare în ziua precedentă alegerilor; utilizarea resurselor administrative, nesuspendarea din funcție a unor candidați înscrși pe listele concurenților electorali; comiterea unor erori și înscrierea de nume fictive în listele electorale; distribuirea gratuită de produse alimentare alegătorilor de către unii concurenți electorali; existența afișelor electorale în ziua alegerilor; neaplicarea ștampilei “Alegeri” în fișa de însoțire a buletinului de identitate; votarea cu act de identitate fără viză de domiciliu sau cu pașaport pentru ieșire din țară; deplasarea organizată a studenților care au votat în România pentru a vota și în Republica Moldova; refuzul cererilor pentru votare la domiciliu de către președinții birourilor electorale; scoaterea buletinului de vot în afara secției de votare; votarea cu buletine de vot perfectate pe foi de formatul A4 în unele secții amplasate peste hotarele țării.

Contestațiile concurenților electorali depuse în procesul renumărării voturilor au vizat în special acțiunile/inacțiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare.

Toate hotărârile Comisiei Electorale Centrale, cu excepția unei hotărâri, contestate în instanțele de judecată pe parcursul campaniei electorale, au fost recunoscute legale prin hotărâri judecătorești irevocabile.

CEC a menționat că numărul alegătorilor înscriși în listele electorale suplimentare a crescut ca urmare a modificărilor și completărilor operate în ultimul timp în Codul electoral.

După cum rezultă din datele Comisiei Electorale Centrale, cifra buletinelor de vot declarate nevalabile în alegerile parlamentare din 28 noiembrie 2010, raportată la numărul de alegători care au participat la votare, n-a depășit cifra înregistrată în scrutinele precedente.

Sesizarea privind deplasarea organizată a studenților din România pentru a vota în Republica Moldova a fost examinată de Procuratura Generală, care a constatat că faptul nu s-a confirmat.

Cererea PCRМ de a declara nevalabile 929 de buletine de vot perfectate pe foi de formatul A4 a fost acceptată de Comisia Electorală.

În urma renumărării voturilor în secția de votare nr.49 din satul Rublenița, r-nul Soroca, PCRМ a obținut suplimentar 395 de voturi, cazul fiind investigat de către procuratura raională conform legislației în vigoare.

În același timp, Comisia Electorală Centrală a refuzat cererea concurentului electoral PCRМ de a fotografia/copia listele electorale suplimentare sau de a transcrie datele de pe declarațiile depuse de studenții care au participat la votare, invocând confidențialitatea datelor cu caracter personal. Contestația PCRМ asupra hotărârii Comisiei Electorale Centrale cu privire la acest caz a fost respinsă de Curtea de Apel Chișinău ca nefondată, hotărârea Curții de Apel fiind menținută prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.

Pentru monitorizarea alegerilor parlamentare din 28 noiembrie 2010 au fost acreditați 3554 de observatori naționali și 594 de observatori internaționali, inclusiv 31 de experți electorali din partea a 7 organe electorale din alte state. Pentru secțiile de votare de peste hotarele țării au fost acreditați 151 de observatori reprezentând 10 instituții. Membrii delegațiilor Adunării Parlamentare a OSCE, Adunării Parlamentare a Consiliului Europei și Parlamentului European au urmărit votarea în circa 1000 de secții.

Atât observatorii naționali, cât și cei internaționali au constatat că CEC a administrat alegerile cu respectarea principiilor transparenței și imparțialității.

După părerea Misiunii observatorilor din partea Comunității Statelor Independente (CSI), organele electorale din Republica Moldova au asigurat exercitarea drepturilor electorale ale cetățenilor și exprimarea liberă a voinței alegătorilor. Observatorii din CSI consideră că alegerile parlamentare s-au desfășurat în general în conformitate cu normele legislației electorale.

Observatorii internaționali au apreciat pozitiv procesul de votare din secțiile vizitate, consemnând că în 98 la sută din ele procedurile prevăzute de legislația electorală au fost respectate.

Având în vedere cele enunțate, Curtea Constituțională constată că scrutinul parlamentar din 28 noiembrie 2010 s-a desfășurat conform prevederilor legale și standardelor internaționale cu privire la alegerile democratice. Rezultatele scrutinului parlamentar reflectă voința autentică a alegătorilor din Republica Moldova. În procesul alegerilor și la numărarea voturilor nu au fost comise încălcări ale Codului electoral de natură să influențeze rezultatele votării și atribuirea mandatelor.

În exercitarea atribuțiilor care-i revin potrivit Constituției, Curtea Constituțională confirmă că la 28 noiembrie 2010 Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a a fost ales în mod legal, prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Pentru motivele arătate, în temeiul dispozițiilor art.140 din Constituția Republicii Moldova, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.61 alin.(1), art.63 din Codul jurisdicției constituționale și art.89 din Codul electoral, Curtea Constituțională adoptă următorul

AVIZ:

1. Se confirmă legalitatea alegerii Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a XIX-a.
2. Avizul se remite Parlamentului Republicii Moldova și Comisiei Electorale Centrale.
3. Prezentul aviz este definitiv, nu poate fi supus nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Dumitru PULBERE

Chișinău, 24 decembrie 2010.

Nr.5.